

H O T D O G

door Philip Dröge

**MAURICE DE HOND WORDT BEWONDERD OF GEHAAT. OF HET NU
OVER DE MAN, ZIJN VISIE OF ZIJN MISLUKKINGEN GAAT, WIE
OVER DE INTERNET-ICOON PRAAT, SPREEKT IN UITERSTEN.**

eld of schurk. Een tussenweg lijkt er niet. Of je vindt Maurice de Hond (53) een geweldige kerel en een visionair, of je haren gaan overeind staan bij het zien van zijn markante hoofd. Het zijn niet de minsten die hem op handen dragen. Bekende en minder bekende Nederlanders als Frits Barend, Hedy d'Ancona, Jacques d'Ancona, Sonja Barend, Harry de Winter en Jan Houwert (uitgeverij Wegener) behoren niet alleen tot zijn vriendenkring, maar laten zich ook zonder uitzondering lovend uit over De Hond. Tegenstanders zijn er ook genoeg. Hun oordeel is eensgezind: De Hond is geen visionair en onbetrouwbaar. Maar blijkbaar heeft De Hond macht in de Nederlandse ICT: als mensen al geciteerd wilden worden, dan wel anoniem.

PECH

Na een studie sociale geografie richtte Maurice de Hond in 1975 samen met vriendin Hedy d'Ancona het marktonderzoeksbureau Cebeon op. Beiden waren directeur, maar De Hond hield zich met de technische kant van het bedrijf bezig: hij programmeerde onder meer computers. Het Cebeon-avontuur duurde voor De Hond tot 1979, toen hij vertrok naar concurrent Interview om daar directeur te worden. De switch werd naar zijn zeggen ingegeven door de ziekte van zijn vrouw: bij Interview verdiende hij meer en daarmee kon hij het wegvallen van haar inkomen compenseren. D'Ancona vertrok een jaar later om de politiek in te gaan. Hoewel De Hond beweerde dat Cebeon succesvol was, hield het bedrijf in 1981 op te bestaan. Bij Interview toverde De Hond met een nieuw Amerikaans computerprogramma Nipo-gegevens om in prognoses voor Tweede-Kamerverkiezingen. Vaak kreeg hij (of het Nipo) gelijk en dat streefde hem zichtbaar. Door zijn succesvolle presentatie van verkiezingsprognoses op televisie verwierf De Hond de status van Bekende Nederlander. Zelfs een foute prognose in 1986 kon daar niets aan veranderen. Achteraf gezien was de miskleun misschien een omen. Nog geen twee maanden na die verkiezingen bracht De Hond Interview naar de beurs, tegen een introductiekoers van f22,50 per aandeel. Maar de Nederlandse belegger bleek min-

stens zo onbetrouwbaar als de Nederlandse kiezer. De notering dook al snel onder de introductiekoers en herstelde niet meer. Vier jaar later ging Interview door een fusie op in het bedrijf Emis, volgens een voormalig Interview-directeur voor rond de vijf gulden per aandeel. De Hond verdedigt zich tegen het beursdrama door te wijzen op het feit dat hij rond deze tijd niet meer in dienst was bij Interview, maar slechts als commissaris aan het bedrijf verbonden was. Maar het echec straalde wel degelijk op hem af. Het was immers Interview-boegbeeld De Hond die het bedrijf naar de beurs had gebracht. Interview was niet zijn enige pech. Een poging om voor Vendex onder de naam Headstart goedkope familiecomputers te introduceren en verkopen, mislukte ook. De Headstarts waren goedkoop omdat er geen – in die tijd dure – harde schijf in zat. De Hond was ervan overtuigd dat dit principe een grote toekomst had. In het eerste jaar leek hij gelijk te krijgen. Maar de techniek

uitslagen' transformeerde De Hond binnen korte tijd tot een goeroe op het gebied van het internet en e-commerce.

En zie, daar was Wegener Arcade, een middelgrote uitgeverij, druk bezig de boot naar cyberspace te missen. In de raad van bestuur zat Peter Appeldoorn, een goede vriend van De Hond. Appeldoorn overreedde zijn collega's de nieuwbakken goeroe aan te nemen. De Hond zou de chaotische ICT-strategie van de uitgever duidelijker vorm geven. De raad van bestuur ging akkoord, op voorwaarde dat De Hond een project zou meenemen waaraan hij vlak daarvoor was begonnen te werken.

Dit project, later City Online genoemd, moest een soort regionale krant in cyberspace worden. Bedoeling was de journalistieke expertise van Wegener te koppelen aan de cyberfilosofie van De Hond. Goedkoop was de visie van de ziener niet. Volgens een voormalig directielid van Wegener werd er voor de BV Maurice de Hond Consultancy

kopen bij een slijterij? Vreselijk ouderwets. Binnen een paar jaar zou je volgens De Hond inloggen op een wijnsite om de fles on line te bestellen en te laten thuisbezorgen. Als Nederland zijn adviezen niet zou opvolgen en niet alle kaarten op internet zou zetten, dan hadden we binnen tien jaar massawerkloosheid en een recessie. Het boek dateert van 1995. De boodschap bereikte klaarblijkelijk zelfs Wim Kok. De premier zou na lezing van het boek hebben besloten dat Nederland een ICT-beleid nodig had, zo pochte De Hond onlangs op een First Tuesday-bijeenkomst.

CITY OFFLINE

Voor het grote publiek was De Hond een held, maar al heel snel verloor hij grond onder de voeten bij Wegener. Volgens een voormalig ICT-medewerker van de uitgeverij waren de ideeën van De Hond over internet en ICT vooral 'filosofisch', maar haakte hij af zodra het ging over de implementatie van

HET ZIJN NIET DE MINSTEN DIE HEM OP HANDEN DRAGEN

haalde zijn voorspelling in. Doordat de prijs van hardwarecomponenten, waaronder harde schijven, sterk daalde, wilde niemand nog een Headstart. De firma werd uiteindelijk voor een vriendelijk prijsje door Philips overgenomen en stierf een zachte dood. Was dat de schuld van De Hond? Natuurlijk niet, zegt hij zelf. Net als bij Interview was hij ook hier immers net weg toen het misging. De schuld ligt volgens De Hond bij Philips, dat het bedrijf door mismanagement ruïneerde.

GEEN LETTER

Wel succes had de gewezen marktonderzoeker in zijn volgende baan bij ITT/Gouden Gids. Daar hield De Hond zich vanaf 1990 onder meer bezig met het overzetten van de gids op cd-rom. Hier kwam hij voor het eerst in aanraking met internet. Volgens collega's uit die tijd was het voor De Hond onmiddellijk duidelijk dat het elektronische netwerk de toekomst van het bedrijfsleven behoorlijk zou gaan beïnvloeden. Steeds vaker sprak de Amsterdammer in het openbaar over de mogelijkheden van het wereldwijde web. Van 'de man van de verkiezings-

met in de boedel City Online 1,4 miljoen gulden neergeteld, een transactie die door de archieven van de kamer van koophandel worden bevestigd.

De Hond volgde bij Wegener de ontslagen Gerard van Vliet op, tegenwoordig internet-ondernemer. Van Vliet werkte ten tijde van zijn vertrek naar eigen zeggen aan een boek over de digitale revolutie, dat later uitkwam onder de weinig appetijtelijke titel *Digitale diarree*. De Hond wilde niet achterblijven. Zijn boek kwam er, maar, zegt Van Vliet, een stagiair bij Wegener zou het in zes weken in elkaar hebben gezet. De Hond zelf zou 'geen letter hebben geschreven' in het werk. Het lijkt onwaarschijnlijk, zeker gezien de verhouding tussen De Hond en Van Vliet – de twee zijn al lang niet meer *on speaking terms*. Maar een tweede bron binnen Wegener bevestigt het scenario.

Door De Hond zelf geschreven of niet, het boek *Dankzij de snelheid van het licht*, dat zwaar leunt op een boek van de Amerikaanse goeroe Nicholas Negroponte, kreeg ruime media-aandacht. De Hond zet groots uiteen wat internet zal gaan brengen. Een fles wijn

systemen of 'andere praktische en technische zaken'. De Hond's opstelling droeg ertoe bij dat het niet goed ging met City Online. Het project kreeg al snel de bijnaam *City Offline*, omdat er voortdurend technische problemen waren. De Hond, die toen al een grenzeloos vertrouwen in de techniek had, kon die niet verhelpen. Klanten raakten gefrustreerd.

De *content* van de site was bovendien heel mager. 'Redacteuren van Wegener-kranten werkten domweg niet mee met het project', vertelt Aldo Paula, concept-projectmanager bij City Online. 'Dat had veel te maken met het persoonlijke optreden van De Hond, die redacteuren schoffeerde.' City Online mislukte jammerlijk. De site werd vorig jaar – na het vertrek van De Hond, uiteraard – door Wegener afgeschreven en wordt nu door een handvol enthousiastelingen op niet-commerciële basis voortgezet.

Toen na drie jaar zijn contract afliep, gingen De Hond en Wegener uit elkaar – officieel op verzoek van De Hond, maar menig Wegener-directeur was hem liever kwijt dan rijk. 'Maurice heeft niet veel concreets voor elkaar

gekregen bij Wegener. Al kun je je afvragen of dat aan hem of aan Wegener lag', nuanceert Herbert Pesch, in die tijd directielid bij Wegener en tegenwoordig net als De Hond internetondernemer, de gang van zaken.

De Hond viel echter bepaald niet in een zwart gat, want de Amsterdammer had zijn volgende avontuur al in gang gezet. Volgens oud-medewerkers liep De Hond al tijdens zijn Wegener-tijd met brochures rond van zijn nieuwe, eigen, bedrijf Icom. Het moest een Nederlandse versie worden van het Amerikaanse CMGI, een bedrijf dat investeert in start-ups en die na verloop van tijd naar de beurs brengt. Een van de investeerders in Icom was en is opmerkelijk genoeg Wegener. 'Logisch', zegt een insider nu, 'daar zat Peter Appeldoorn achter.' Behalve met investeren in Icom droeg Appeldoorn, tegenwoordig consultant, ook nog op een andere manier bij: zijn zoon Oscar werd medefirmant van De Hond. Een slechte keuze is de investering tot nu toe overigens niet. De miljoen gulden

binnen de De Hond-clan. Zo hield hij zijn zoon Marc in het recente verleden al veelvuldig de hand boven het hoofd. De Hond junior kreeg van zijn vader, nadat hij op achttienjarige leeftijd zijn studie economie aan de Vrije Universiteit had afgebroken, bij Wegener een baan aangeboden als *internet application engineer*.

Ook toen Marc twee jaar later voor zichzelf begon en samen met een partner het bedrijf 01 First Internet (het latere Hatchoo) overnam, stroomden de orders van vader binnen. Marcs bedrijf mocht onder auspiciën van De Hond senior gelijk voor Wegener aan de slag om een paar kleine sites in elkaar te knutselen. Nog geen jaar later startte vader Maurice met Icom en wie was er als de kippen bij om ook de site van deze onderneming vorm te geven? Juist, Marc. De sites van Ilse, ProActive (beide onderdeel van het Newconomy-netwerk) en Emis zijn ook gemaakt door Hatchoo.

Zo mogelijk nog opmerkelijker is de positie

twee druppels water op die van De Hond. Maronier kwam 'Topdog' tegen bij ITT waar ze samen werkten aan de cd-rom van de Gouden Gids. Toen De Hond overstapte naar de internetafdeling van Wegener, ging Maronier mee. Hij werd directeur van het mislukte City Online. Na De Hond's vertrek bij de uitgeverij was het ook snel met de Amsterdammer gedaan. In 1999 startte Maronier softwarebedrijf Net Effect, een bedrijf dat zich niet lang na de oprichting mocht verheugen in een deelneming door (toen nog) Icom.

DUBBELE AGENDA

Newconomy doet het tot nu toe goed. De eerste kwartaalcijfers lieten een mooie winst zien en het aandeel floreert. Die winst bestaat trouwens uit een herwaardering van twee investeringen van Newconomy door Newconomy. Direct na de kwartaalcijfers sloeg het bedrijf nog een mooie slag door met een winst van tussen de tweeënhalve en vijf mil-

DE HOND MIXT ZAKEN GRAAG MET PERSOONLIJKE CONTACTEN

die de uitgeverij in het bedrijf stopte, is op dit moment vijftig miljoen waard.

DRIE-EENHEID

Icom werd dit jaar omgedoopt tot Newconomy en succesvol naar de beurs gebracht. Cebeon, Headstart en City Online lijken vergeven en vergeten. De leiding van het bedrijf is officieel in handen van oprichter en ceo Maurice de Hond, en mede-directeuren Oscar Appeldoorn en Ruud Smeets. Maar binnen het bedrijf wordt er absoluut geen geheim van gemaakt dat Maurice de sterke man is. Hij weet zich bovendien omringd door mensen die hem goedgezind zijn. In het bedrijf wordt lachend gesproken van de heilige drie-eenheid: de Vader, de Zoon en de Heilige Vriendin. Hiermee bedoelen medewerkers Maurice, zijn zoon Marc (betrokken bij de voormalige deelneming Veiling.com) en vriendin Liesbeth Hop (directeur deelneming ProActive).

Opmerkelijk is deze drie-eenheid alleen voor mensen die De Hond niet goed kennen. Zakelijke aangelegenheden en privébelangen zijn van oudsher sterk vervlochten

van Liesbeth Hop. Deze charismatische en mediagenieke vrouw richtte drie jaar geleden het internetmarktonderzoekbureau ProActive op. De Hond nam (aanvankelijk met zijn eigen BV View/Ture, later met Icom/Newconomy) onmiddellijk een 22,7-procentsbelang in het nieuwe bedrijf en begon vrijwel direct daarna een relatie met de directrice. Het is overigens niet de eerste keer dat De Hond zich romantisch inlaat met een vrouwelijke collega met wie hij een machtsrelatie heeft. Ook bij Maurice de Hond Consultancy, een onderneminkje van de internetgoeroe dat in het midden van de jaren negentig telefonisch (papier) culturele weekagenda's verkocht aan bedrijven, had De Hond een liaison met de directrice. Het bedrijf bestaat overigens nog steeds. Het kantoor zetelt in het voormalige Icom-hoofdkantoor en de directrice zit nog altijd in het pluche. Marc de Hond bouwde de site.

Ook onder vrienden mixt De Hond zaken graag met persoonlijke contacten. Zijn relatie met vader en zoon Appeldoorn is daar het bewijs van. Maar er zijn meer voorbeelden. De carrière van Peter Maronier lijkt als

joen gulden na slechts twee maanden deelneming Netling te verkopen aan het Zweedse Framtids Fabriken. Netling heeft de investering van Newconomy naar eigen zeggen gebruikt als een soort overbruggingskrediet en heeft dan ook weinig gemerkt van de synergetische netwerkeffecten waarover Newconomy zo hoog opgeeft tegenover aandeelhouders. 'Ik heb zelfs nooit een echte meeting gehad', vertelt directeur Frank van Oirschot lachend. 'Alleen een borrel, en die was op zichzelf best gezellig.'

Tijdens de vergaderingen en borrels bij Newconomy zullen ongetwijfeld interessante contacten worden opgedaan. In het prospectus bij de beursgang van het bedrijf stond ook een aantal interessante voorbeelden van samenwerkingsverbanden tussen Newconomy-bedrijven. 'Maar als je onder een paraplu hangt, heb je altijd twee agenda's. Je eigen agenda en die van de paraplu. Je eigen agenda gaat altijd voor', vertelt Wiel van de Berg, oprichter en directeur van ICT-onderneming Three Ships uit Rotterdam. Hij onderhandelde in 1997 met De Hond, maar haakte al na twee ontmoetingen af, omdat hij de

H O T D O G

inhoudelijke kennis van zijn gesprekspartner erg vond tegenvallen. Opmerkelijk genoeg werd volgens Van de Berg ook De Hond teruggefloten door zijn aandeelhouder (16,8 procent) Nesbic. Die wilde niet dat Icom in Three Ships investeerde zolang dat bedrijf zijn eigen koers voer. Het jaar daarop won Three Ships de Computable ICT-award.

De praktijk lijkt Van de Berg's theorie over de twee agenda's te staven. Op een zwarte lijst die bij Newconomy-deelneming ProActive wordt gebruikt (medewerkers mogen geen zaken doen met de bedrijven op de lijst) staat onder andere Newconomy-deelneming Ilse.

SOEPELE WAARDERING

Wie zal zeggen wat de toekomst voor Newconomy en Maurice de Hond in petto heeft? Rond de beursgang waren er geruchten dat de sterke man van de Amsterdamse investeringsmaatschappij nog even zou blijven hangen om vervolgens het veld te ruimen voor een ander. Maar dat lijkt onwaarschijnlijk. De Hond heeft aandacht nodig, zeggen veel mensen die hem kennen, en als directeur van een beursgenoteerde firma krijgt hij die. De vraag is alleen wat er gebeurt als de koers van een volatiel aandeel als Newconomy naar beneden schiet.

En dat is geen onwaarschijnlijk scenario. Beleggers zijn in toenemende mate allergisch voor belofes. Newconomy's grote voorbeeld CMGI is in maart en april door beleggers afgestraft voor het uitblijven van echte winst. Het bedrijf maakte op de Nasdaq een duikvlucht na een hoogtepunt van dik honderdvijftig dollar naar een koers van onder de vijftig dollar begin juni. Newconomy zou, bij het uitblijven van winst, hetzelfde kunnen overkomen.

Verwacht kan worden dat Newconomy bij de afsluiting van het komende kwartaal in ieder geval nog mooie cijfers zal laten zien. Door de waardering van deelnemingen aan te passen is het mogelijk de kwartaalcijfers te manipuleren.

Newconomy geeft namelijk geen aparte winst- en verliesrekeningen vrij van zijn deelnemingen en stelt samen met een accountantsbureau de waarde van de bedrijven vast volgens de - soepele en ruim interpreteerbare - richtlijnen van de Europese branchevereniging van *venture capital*-bedrijven. Met uitzondering van de enige buitenlandse deelneming Tie Hol-

ding, is dus moeilijk na te gaan hoe de gepresenteerde waardering tot stand is gekomen.

En dan is er nog een sluipend gevaar voor het Newconomy-netwerk: de vervlechting van belangen tussen moederbedrijf Newconomy en de deelnemingen. Zo bezit Tie-directeur Dick Raman een deel van Newconomy, dat weer een 7,1-procentsaandeel in Tie heeft. Een hogere koers voor Tie betekent een hogere koers voor Newconomy, betekent een hoger vermogen voor Raman, die daarmee zijn bedrijf verder kan financieren, waardoor de koers stijgt en daardoor de koers van Newconomy, afijn, ad infinitum.

Newconomy heeft bij het nemen van het belang in Tie gezegd dat dit soort constructies vaker voor gaat komen. Als dat het geval is, zal de koers geen getrouwe afspiegeling meer zijn van de waarde van Newconomy en loopt het aandeel gevaar bij het minste of geringste negatieve nieuws enorm in waarde te dalen. De hierboven beschreven waardespiraal werkt namelijk twee kanten op.

Maar wat er ook met Newconomy gebeurt, de naam van Maurice De Hond zal altijd verbonden blijven met de start van internet in Nederland. 'Hij heeft een hoop in beweging gezet en veel mensen geïnspireerd. Ik ben daar in zekere zin ook een voorbeeld van', vertelt Herbert Pesch. De Hond heeft meegeholpen een aantal internetbedrijven te lanceren en wist het Nederlandse bedrijfsleven gedeeltelijk te overtuigen dat cyberspace de toekomst heeft. Voor hem is dat lucratief geweest. In een reactie op een concept van dit artikel laat hij Quote weten dat het in dit verhaal lijkt alsof zijn hele leven is mislukking is geweest. Een misvatting volgens hem. 'Als ik naar mijn bankrekening kijk, dan heb ik blijkbaar toch wel iets goed gedaan in die dertig jaar.' ●

In een reactie op dit artikel laat Maurice de Hond weten dat hij vermoedt dat voor dit artikel Lex Mossel als informant is gebruikt. De Hond voert een rechtszaak tegen deze medeoprichter van Icom en noemt de heer Mossel in zijn reactie een 'gefrustreerde stalker'. Er is echter geen enkel contact geweest tussen de schrijver van dit artikel en Lex Mossel. Wel is gesproken met (ex-)medewerkers van De Hond bij interview, ITT/Boudien Gids, Wegener, Maurice de Hond Consultancy, Icom/Newconomy en mensen die hem anderszins van nabij hebben meegemaakt. In veel gevallen spraken deze mensen op voorwaarde van anonimiteit.